Uitvoeringsplan diversiteit en inclusie: omarm het verschil
Update 2025/2026

Iedereen heeft binnen de regels van de wet de vrijheid om hun leven vorm te geven, waarbij iedereen deel uitmaakt van het sociale systeem en daar ook invloed op heeft. Dit is hoe Movisie (2021) diversiteit en inclusie definieert.

Ons doel is om Zwolle een plek te maken waar iedereen welkom is en waar we respectvol met elkaar omgaan, ook al zijn we verschillend. We werken samen met verschillende groepen en bewoners aan dit doel. Inclusief Zwolle is een belangrijk onderdeel van ons plan voor de komende jaren. We willen ervoor zorgen dat iedereen vrij en veilig kan zijn, zonder obstakels. We werken hieraan met organisaties en bewoners. Inclusief Zwolle is een van de vijf belangrijke onderwerpen in het plan voor de komende jaren. We blijven ons inzetten voor een inclusieve samenleving. De focus in het beleidsplan diversiteit en inclusie ligt op drie specifieke doelen. Deze vloeien voort uit bestaande initiatieven. We spraken met partners, inwoners en de Participatieraad. Theoretische inzichten vanuit onderzoek ondersteunen de focus op deze drie doelen.

De drie doelen zijn:
• We behandelen iedereen gelijkwaardig
• Iedereen heeft zo zelfstandig mogelijk toegang tot de maatschappij
• We hebben aandacht voor en accepteren elkaars verschillen

In deze update van het uitvoeringsplan geven we weer elke acties er in 2024 zijn afgerond, welke zijn gestart maar nog niet zijn afgerond, welke nieuwe acties de gemeente gaat opppakken in 2025 en 2026 en welke acties doorlopend zijn.

In het plan van 2023 wilden we laten zien wat we allemaal doen om onze doelen te bereiken. Maar in deze update kijken we alleen naar de acties die te maken hebben met diversiteit en inclusie. Sommige andere acties staan hier niet meer bij. Informatie daarover komt vanuit andere beleidstereinen.

Acties 2025 – 2026

Doel 1: we behandelen iedereen gelijkwaardig

Doel	Acties(s) uit Uitvoeringsplan 2023	Uitvoerder	Voortgang/Acties 2025
Elke leerling in Zwolle krijgt een goed lesaanbod rondom thema's als antidiscriminatie, lhbti+ etc.	In samenwerking met scholen verkennen welke thema's onderbelicht blijven en wat er nodig is om meer invulling te geven aan educatie over diversiteit en inclusie thema's.	Gemeente i.s.m. Alliantie, scholen.	In 2025 wordt er gestart met een onderzoek naar dit thema bij het VO. Daarbij rekening houdend dat scholen zelf wettelijk verantwoordelijk zijn voor lessen over discriminatie en racisme.
Zichtbaarheid en vieren van seksuele- en genderdiversiteit.	Werkgroep oprichten om een voorstel te doen voor symbolen in de stad die seksuele- en genderdiversiteit representeren. In samenwerking met inwoners uit de lhbti+ gemeenschap	Relevante partners	Er is een werkgroep opgericht die bezig is met een voorstel voor een symbool in de stad.
Tegengaan van stagediscriminatie	Verkennen mogelijkheden van tegengaan van stagediscriminatie voor ander type onderwijs zoals HBO	Gemeente	De scholen zijn bezig om een gezamenlijke nul-meting samen te stellen. Deze zal gebruikt worden om het thema verder onder de aandacht te brengen.
Er is aandacht voor de bescherming van mensenrechten	In September – november 2024 een mensenrechten verdediger opvangen met Shelter City Zwolle	Gemeente & ntb	Er is nog geen uitvoerder gevonden. In 2025 wordt het budget op een andere manier ingezet binnen dit uitvoeringsplan.
Een veilig en inclusief sportklimaat stimuleren	Alliantie Gelijk Spelen: Gem. Zwolle, SportService, onderwijsinstellingen en sportclubs nemen deel	Gemeente, SportService, COC, onderwijs en verscheidene sportverenigingen	De gemeente heeft deelgenomen een de Alliantie Gelijk Spelen. Er is een adviesrapport geschreven door een

	aan een lokaal inclusieteam om diversiteit binnen de sport te bevorderen en in te zetten op een positief sportklimaat. Iedereen is welkom.		stagaire over hoe de gemeente vorm kan geven aan dit thema. Hier wordt in 2025 en 2026 verder uitvoering aangegeven.
Netwerk van partners versterken rondom antidiscriminatie en racisme	Verkennen mogelijkheden online aanwezigheid Zwolse Alliantie tegen Discriminatie + versterken van de samenwerking binnen en met de Alliantie.	Gemeente + Alliantie	Zoals aangegeven in de bijbehorende raadsbrief, gaan we het mensenrechtenbudget van 2025 inzetten om een opdracht uit te zetten om de Alliantie door te ontwikkelen..
Zwolse jeugd inspireren met goede voorbeelden	Uitvoering toezegging 847: relatie arbeidsmarkt en inclusie in uitvoeringsplan door het organiseren van bijvoorbeeld een ‘speeddating’ event tussen jongeren en Zwolse rolmodellen met een migratieachtergrond. Hierin aansluiten op resultaten van het onderzoek naar inclusief werkgeverschap in Zwolle	Gemeente + ntb	Wordt uitgevoerd in oktober 2025.
Meer aandacht voor diversiteit en inclusie bij de gemeentelijke organisatie	Meer inclusief communiceren vanuit de gemeente	Interne organisatie	Wordt dit jaar opgepakt.

Doel 2: iedereen heeft zo zelfstandig mogelijk toegang tot de maatschappij

Doel	Acties(s) uit Uitvoeringsplan 2023	Uitvoerder	Voortgang/Acties 2025
Toegankelijker maken van de gemeentelijke gebouwen	Toegankelijker maken van het Stadhuis en Stadskantoor voor bezoekers. Toegankelijk Zwolle wordt betrokken.	Gemeente + Toegankelijk Zwolle	Er zijn inmiddels geleidelijnen voor mensen met een visuele beperking aangelegd in de hal van het stadskantoor.

Doel 3: we hebben aandacht voor en accepteren elkaars verschillen

Doel	Acties(s) uit Uitvoeringsplan 2023	Uitvoerder	Voortgang/Acties 2025
Wederzijds begrip en respect tussen verschillende groepen inwoners vergroten, over thema's zoals discriminatie, racisme en etniciteit.	• Uitvoering motie 13-3 M VVD – HiddenDisabilitiesSunflower vriendelijke gemeente • Aandacht geven aan de HiddenDisabillitiesSunflower campagne zodat deze ook in de stad bekend wordt	Gemeente + relevante partijen	De gemeente draagt de Zonnebloem uit en gemeente medewerkers kunnen een korte training volgen over wat het symbool betekent. Een campagne om het symbool in de stad ook bekend te maken moet nog plaats vinden.
Meer representatie vrouwen in de openbare ruimte	Meer aandacht en zichtbaarheid voor (historische) belangrijke Zwolse vrouwen	Gemeente	Wordt dit jaar opgepakt.

Doorlopende of meerjarige acties

Doel 1: we behandelen iedereen gelijkwaardig

Doel	Acties(s)	Uitvoerder	Specifieke Acties 2025	Opmerkingen
Meer inzicht in hoe vaak en wat voor gevallen van discriminatie voorkomen	Meldingsbereidheid te vergroten door middel van: Bekendheid Vizier vergroten	Discrminatie.nl/Vizier	Gemeente blijft Vizier betrekken bij relevante zaken	Er staan op dit moment geen nieuwe acties op de planning voor 2025 en 2026. Dit is sinds 2024 de

				verantwoordelijkheid van Discriminatie.nl
Netwerk van partners versterken rondom antidiscriminatie en racisme	• Coördinatie Alliantie Antidiscriminatie en Racisme • Communicatie en aandacht voor thema- dagen en weken rondom discriminatie en racisme.	Vizier als coördinator Alliantie	Opdracht uitzetten voor netwerkvorming	Er is behoefte om de alliantie op een formele wijze nieuw leven in te blazen.
Meer aandacht op scholen voor discriminatie en racisme	• Uitbreiding voorlichting op scholen over discriminatie en racisme in samenhang met bestaand aanbod voor scholen.	Discriminatie.nl/Vizier	Vizier wordt gesubsidieerd om een tiental gastlessen te geven.	In 2024 zijn er drie gastlessen gegeven. In 2025 zijn op moment van schrijven alle 10 gastlessen al gegeven.
We verlagen de financiële drempel om een geslachtswijziging door te geven in BRP, voor Zwollenaren die zich niet (geheel) identificeren met het aan hen toegewezen geslacht.	• Uitvoering geven aan motie 17-1 M Geen prijskaart meer op zelfbeschikking	Gemeente	De informatie op de website krijgt een update met aandacht voor aanvragen van non-binaire personen.	In 2024 zijn er zeven aanvragen geweest. In 2025 tot nu toe twee.

Doel 2: iedereen heeft zo zelfstandig mogelijk toegang tot de maatschappij

Doel	Acties(s)	Uitvoerder	Specifieke Acties 2025	Opmerkingen
Bewustwording vergroten over	Goede voorbeelden laten zien	Toegankelijk Zwolle	Toegankelijk Zwolle reikt de Duim uit aan partijen die een goed voorbeeld	Toegankelijk Zwolle is in 2023 begonnen met het

toegankelijkheid bij inwoners, ondernemers en organisaties			zijn rondom Toegankelijkheid.	uitreiken van de Duim als manier om bewustheid over toegankelijkheid te stimuleren.
Toegankelijker maken van de gemeentelijke gebouwen	Toegankelijker maken van het Stadhuis en Stadskantoor voor bezoekers	Gemeente (HR en facilitair+ vastgoed)	• Toegankelijk Zwolle denkt mee bij herinrichting o.a. Raadszaal en TaK-Zaal • Toegankelijk Zwolle is betrokken bij het project “Verbeteren toegankelijkheid gemeentelijk vastgoed”	In de hal van het Stadskantoor zijn inmiddels geleidestroken aangelegd.
Stemmen toegankelijk maken voor zoveel mogelijk inwoners	Meer toegankelijke stemlokalen realiseren	Gemeente Zwolle	• Verkennen welke mogelijkheden er zijn om een actueel beeld van de toegankelijkheid van stemlokalen op de dag zelf te krijgen. • Vanuit het project “Verbeteren toegankelijkheid gemeentelijk vastgoed” wordt gewerkt aan toegankelijkheid van een aantal locaties die ook fungeren als stemlokalen.	
Bewustwording vergroten over toegankelijkheid bij	• Bewustwording vergroten onder ondernemers om aan toegankelijkheid van winkel- en horecazaken te werken.	Gemeente Zwolle i.s.m. Alliantie en organisaties	• Er wordt gewerkt aan campagne rondom de Hoge Nood app.	

inwoners, ondernemers en organisaties	• Publiekscampagne • Ambassadeurs onder de aandacht brengen • De acties elders beschreven rondom de uitvoering van de motie M-18 Hoge Nood		• Hier wordt aandacht aan besteed tijdens dagen zoals de Diversiteitsdagen in oktober (waar week van toegankelijkheid onder valt)	

Doel 3: we hebben aandacht voor en accepteren elkaars verschillen

Doel	Acties(s)	Uitvoerder	Specifieke Acties 2025
Zichtbaarheid en vieren van seksuele- en genderdiversiteit.	Bijdragen aan evenementen zoals Zwolle Pride, tentoonstellingen en andere activiteiten rondom belangrijke dagen.	Organisatie Zwolle Pride, Gemeente	• Op 22, 23 en 24 augustus vindt Zwolle Pride wederom plaats • Tijdens de Diversiteitsdagen (6-10 oktober) vinden er diverse activiteiten plaats rondom diversiteit en inclusie i.s.m. de Stadkamer en betrokken partijen.
Oprichten slavernij herdenkingsmonument	• Er wordt uitvoering gegeven aan de realisatie van het monument • Aandacht besteden aan het bredere thema via het subsidiëren van educatieve & culturele activiteiten.	Gemeente i.s.m. ANNO, Overijssel Academie, Alliantie en andere partijen.	• Keti Koti Zwolle ontvangt in 2025 subsidie voor het organiseren van activiteiten rondom het slavernijverleden. • De gemeente heeft deelgenomen aan het Landelijke Leernetwerk doorwerking Slavernijverleden

			• Er is een eerste bijeenkomst met nazaten georganiseerd. • De organisatie Discussiëren Kun Je Leren ontvangt subsidie voor gastlessen omtrent het slavernijverleden. Deze vinden plaats in september en oktober.

Afgeronde Acties uit Uitvoeringsplan 2024

Doel 1: we behandelen iedereen gelijkwaardig

Doel	Acties(s)	Uitvoerder	Wanneer
Meer kennis verkrijgen over of, en vervolgens hoe, institutioneel racisme plaatsvindt in Zwolle	Onderzoek naar institutioneel racisme. Zie ook motie M36: onderzoek institutioneel racisme (aangenomen op 11 november 2022)	Bureau Omlo & Onderzoekstak Vizier-Oost	Het onderzoek naar institutioneel onderzoek is afgerond. De raad wordt hier via een aparte raadsbrief over geinformeerd.
Stimuleren diversiteitsbeleid bij bedrijven	• Dag van diversiteit en arbeidsmarkt organiseren om bewustwording te vergroten van bedrijven rondom diversiteit en inclusie beleid. • Daarnaast onderzoek te doen naar goede voorbeelden van organisaties in Zwolle. In afstemming met programma inclusieve arbeidsmarkt regio Zwolle.	Fermin Onderzoek & Advies	Het rapport wordt meegestuurd met dit uitvoeringsplan. In oktober 2025 vindt er een sympsosium plaats waarbij het rapport wordt gepresenteerd. Hier worden ook een aantal andere relevant zaken bij betrokken, zoals Uitvoering toezegging 847: relatie arbeidsmarkt en inclusie in uitvoeringsplan door het organiseren van bijvoorbeeld een ‘speeddating’ event tussen jongeren en Zwolse rolmodellen met een migratieachtergrond
Meer inzicht verkrijgen over de lokale cijfers van gender- en seksuele diversiteit	Aansluiting belevingsonderzoek lhbti+ provincie Overijssel en Gelderland	Vizier-Oost & Radboud Universiteit	Het rapport is besproken in de raad bij het themadebat op 24 februari. Het proces voor de volgende monitor is inmiddels gestart.

Preventie seksueel grensoverschrijdend gedrag	• Aanpak straatintimidatie vormgeven i.s.m. partners • In het eerste half jaar van 2024 gaan de Nachtburgemeesters samen met vrijwilligers een onderzoek uitvoeren naar grensoverschrijdend gedrag tijdens het uitgaan. De uitkomsten van dit onderzoek gaan we benutten voor preventieactiviteiten voor dit thema	Gemeente, Nachtburgemeesters, KVU en Vizier-Oost	• In 2024 zijn er meerdere acties uitgevoerd door Vizier-Oost m.b.t. straatintimidatie tijdens Orange the World. • In 2024 is in samenwerking met de nachtburgemeesters een onderzoek uitgevoerd naar grensoverschrijdend gedrag tijdens het uitgaan. Het rapport is opgeleverd en is meegestuurd met deze update. Daar komen acties uit voort. We monitoren de pilot rondom BOA's en nieuwe wet.
Lhbti+ jongeren voelen zich thuis in Zwolle	Organiseren van een school overstijgende GSA-bijeenkomt en verkennen mogelijkheden structureel GSA-netwerk in Zwolle	Gemeente + relevante partners	In 2024 hebben de Zwolse MBO-scholen i.s.m. de gemeente een Paarse after georganiseerd op paarse vrijdag. Alle leerlingen waren daar welkom.

Doel 2: we hebben aandacht voor en accepteren elkaars verschillen

Alle kinderen hebben een plek in de buurt om te spelen.	Meer speeltuinen ontwikkelen waar elk kind kan spelen, ongeacht handicap. Deze actie wordt meegenomen in het nieuwe beweeg-, ontmoet-, sport en speelbeleid (BOSS).	Gemeente	Het BOSS-beleid is inmiddels overdragen aan de Raad.

Voldoende toegankelijke openbare toiletten in Zwolle	• Het reeds gemaakte plan van aanpak concretiseren en uitvoeren • Promoten HogeNoodApp en afdoen motie M-18 SW Hoge Nood in Zwolle • Meer openbare toegankelijke toiletten in de stad realiseren Zie ook motie 19-5 : Zwolle, toegankelijk voor iedereen	Gemeente	De campagne over de Hoge Nood vindt plaats deze zomer. Er wordt gewerkt aan toegankelijke toiletten bij de recreatieplassen en stadsboerderijen. Daarnaast zijn er nog een aantal sporen in werking gezet die betekenen dat er de komende jaren meer toegankelijke toiletten zullen zijn in Zwolle.
Voldoende toegankelijke openbare toiletten in Zwolle	• Uitvoering motie M-18 Hoge Nood • Hoge Nood app vullen met locaties in Zwolle • Communicatie over gebruik en bekendheid promoten van de Hoge Nood App	Gemeente Zwolle	Zie bovenstaande update.
Financiële mogelijkheden verkennen om toegankelijkheid in de stad te stimuleren	• Verkennen of een centrale subsidieregeling ter bevorderen van toegankelijkheid nuttig is of dat er in verschillende regelingen genoeg ruimte is om de gewenste aanpassingen te doen.	Gemeente Zwolle	Er worden meerdere interne processen verkend die kunnen bijdragen aan de toegankelijk in de stad.
Lange termijn planning maken voor zichtbare inzet Gemeente op “dag van de” dagen.	• Communicatiekalender maken voor dagen rondom diversiteit en inclusie. Uitgebreider stilstaan bij een aantal dagen levert meer op qua educatie en aandacht.	Gemeente	Extra aandacht Internationale Vrouwendag, Paarse Vrijdag, Keti Koti, Diversiteitsdagen.

Doel 3: we hebben aandacht voor en accepteren elkaars verschillen

Zichtbaarheid en bewustwording in de relatie tussen lhbti+ en levensbeschouwing.	• Beeldcampagne “Geloof en Liefde” publiceren i.s.m. andere gemeenten in de regio. • Religieuze gemeenschappen in Zwolle betrekken bij de presentatie en de uitrol van de beeldcampagne.	Regio Gemeenten, Bureau Beeldprikkels, Verscheurd en COC	• De campagne is gelanceerd op 10 april 2024. In de zomer van 2024 is een succesvolle interesse avond georganiseerd voor geloofsgemeenschappen in Zwolle. • De tentoonstelling reist nog steeds rond op diverse plekken in de regio. Vizier heeft vanaf 2025 de coördinatie van de campagne overgenomen. • Hogeschool Viaa doet onderzoek naar de impact van de campagne en aanbevelingen voor de toekomst.
Aandacht voor de specifieke welzijnsvraagstukken van regenboogsenioren	• Samen met relevante partners verkennen waar extra aandacht nodig is en in gesprek gaan met zorginstellingen: WijZ doet voorstel over aanpak regenboogouderen	WijZ + COC	In de raadsbrief “update diversiteit en inclusie najaar 2024” die op 24 februari is besproken in de raad heeft uw raad kunnen lezen hoe uitvoering wordt gegeven aan deze actie.

	• Keurmerk Roze Loper onder de aandacht brengen/up to date houden. • De actiepunten uit de ‘Agenda Vitaal en Veilig ouder worden’ uitvoeren (zie motie 23-1: Actie voor regenboogouderen)		
Wederzijds begrip en respect tussen verschillende groepen inwoners vergroten, over thema’s zoals discriminatie, racisme en etniciteit.	• Uitvoering toezegging 846: Gesprek Caribische gemeenschap ihkv uitvoeringsplan diversiteit en inclusie - De wethouder zal in het kader van het uitvoeringsplan diversiteit en inclusie in gesprek gaan met de Caribische gemeenschap in Zwolle.	Gemeente	Er is ambtelijk gesproken met de Caribische Gemeenschap. De gemeenschap wordt betrokken bij diverisiteit en inclusie onderwerpen zoals het slavernijverleden.

Communicatie

Diversiteit en inclusie is een breed onderwerp, waarbij bewustwording en zichtbaarheid vergroten een grote rol heeft. Het zal per thema verschillen wat voor communicatie inzet de gemeente gaan vervullen. Veel communicatie uitingen komen ook bij partijen in de stad vandaan. We richten ons op verschillende rollen en vormen van communicatie. Zoveel mogelijk met partners en inwoners uit de stad.

We kiezen bewust voor een aantal dagen per jaar waar we expliciet aandacht aan besteden en een link heeft met voorliggend beleid. Vanwege de hoeveelheid dagen en onderwerpen, zullen we jaarlijks een aantal dagen kiezen. Dit betekent niet dat we aan de andere dagen geen aandacht besteden, waar het kan zullen we aansluiten of faciliteren, maar niet altijd initiëren.

In 2025 gaan we communicatie aandacht besteden aan:

- Keti Koti – herdenking afschaffing slavernij (30 juni)
- Zwolle Pride (derde weekend van augustus)
- Diversiteitsdagen:
    - Week van Toegankelijkheid 6 t/m 12 oktober)
    - Diversity Day (1 oktober)
    - Coming Out Day (11 oktober)
- Orange the World (25 november – 10 december)
- Paarse vrijdag (12 december)